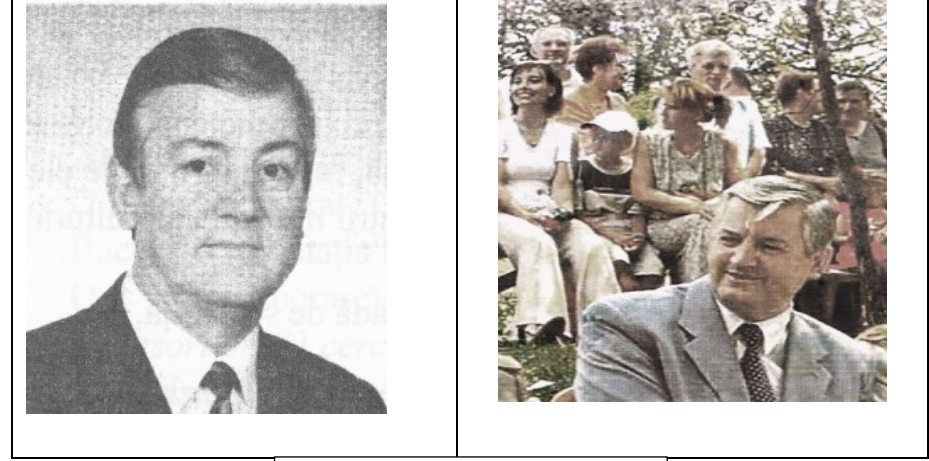

Dan PRODAN

**OSMANISTUL MIHAI MAXIM (1943 - 2017)
IN MEMORIAM!**
**OSMANISTUL MIHAI MAXIM (1943 - 2017)
IN MEMORIAM!**

Dan PRODAN

Profesorul Mihai Maxim, cel mai mare turcolog - osmanist al generației sale, prematur dispărut dintre noi la 2 august 2017, a îmbinat în propria-i persoană *trei* obiective - direcții ale activității sale complexe, multilaterale, de cinci decenii: prima, *științifică*, prin cercetările în arhive, biblioteci, depozite de izvoare istorice, muzee etc., prin articolele, studiile, cărțile publicate (în total peste 150 de contribuții), participarea la congrese, simpozioane, conferințe, colocvii, mese rotunde etc. tematice. A doua, *didactică*, prin activitatea formativă universitară (formator al tinerilor turcologi din ultimul sfert al secolului XX și de la începutul secolului XXI) în România și în străinătate: cursuri, seminarii, doctorate, îndrumări, prefațări și recenzii de carte turcologică etc. A treia, *managerială - de promovare* a turcologiei - osmanisticii și a imaginii României în lume, ca președinte al *Laboratorului de Studii Otomane*, din 1993 transformat în Centrul de Studii Turco - Otomane, iar din 2003 în Centrul de Studii Turce al Facultății de Istorie - Filozofie, din 1990 al Facultății de Istorie a Universității din București; ca director al Institutului Cultural Român „*Dimitrie Cantemir*” din Istanbul, cu rang diplomatic de ministru - consilier (2005 - 2011); ca director al periodicelor de turcologie *Caietele Laboratorului de Studii Otomane*, București, I, 1990; II, 1993; *Romano - Turcica*, Istanbul - București, I, 2003.

Profesorul Mihai Maxim, cel mai mare turcolog - osmanist al generației sale, prematur dispărut dintre noi la 2 august 2017, a îmbinat în propria-i persoană *trei* obiective - direcții ale activității sale complexe, multilaterale, de cinci decenii: prima, *științifică*, prin cercetările în arhive, biblioteci, depozite de izvoare istorice, muzee etc., prin articolele, studiile, cărțile publicate (în total peste 150 de contribuții), participarea la congrese, simpozioane, conferințe, colocvii, mese rotunde etc. tematice. A doua, *didactică*, prin activitatea formativă universitară (formator al tinerilor turcologi din ultimul sfert al secolului XX și de la începutul secolului XXI) în România și în străinătate: cursuri, seminarii, doctorate, îndrumări, prefațări și recenzii de carte turcologică etc. A treia, *managerială - de promovare* a turcologiei - osmanisticii și a imaginii României în lume, ca președinte al *Laboratorului de Studii Otomane*, din 1993 transformat în Centrul de Studii Turco - Otomane, iar din 2003 în Centrul de Studii Turce al Facultății de Istorie - Filozofie, din 1990 al Facultății de Istorie a Universității din București; ca director al Institutului Cultural Român „*Dimitrie Cantemir*” din Istanbul, cu rang diplomatic de ministru - consilier (2005 - 2011); ca director al periodicelor de turcologie *Caietele Laboratorului de Studii Otomane*, București, I, 1990; II, 1993; *Romano - Turcica*, Istanbul - București, I, 2003.

Mihai Maxim s-a născut la 9 noiembrie 1943 la Vorniceni, jud. Dorohoi, ulterior, din 1968, jud. Botoșani. După școala generală absolvită în localitatea natală (1950 - 1957), a urmat Liceul Internat „Constantin Negruzzi” din Iași (1957 - 1961), fiind unul dintre cei mai bine pregătiți și mai merituoși bacalaureați ai celebrului liceu. Student al Facultății de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (1961 - 1963), a fost propus pentru inițiere, ulterior specializare, în turcologie în URSS, una din cele mai importante forțe mondiale în domeniu. A urmat un an universitar la Facultatea de orientalistă a Universității de stat din Baku, Azerbaidjan (1963-1964); ulterior, a fost student al Institutului de limbi orientale, secția Istoria Turciei, de la Universitatea „Lomonosov” din Moscova (1964-1968); absolvent și licențiat 1968 (*magna cum laude*). A obținut calificările de „istoric-turcolog” și „referent-translator” pentru limba turcă și limba rusă.

După absolvirea facultății moscovite, deși trimis la inițiere - specializare în străinătate de facultatea ieșeană, Mihai Maxim a fost angajat la Facultatea de Istorie a Universității din București, ocupând succesiv, normal ierarhic („*cursus honorum*”), funcțiile de asistent (1968 - 1978), lector doctor (1978-1989), conferențiar doctor (1990-1993), profesor doctor (1993 - 2008) și profesor asociat (2008 - 2013). A obținut doctoratul în istorie - turcologie (1976) la Universitatea din București, cu profesorul Mihai Berza (Universitatea din București) și, în parteneriat academic, cu profesorul Halil İnalcık, „*decanul turcologiei mondiale*” (Universitatea din Ankara), cu o teză despre obligațiile financiare (tributul / haraciul, peșkeșul etc.) Țărilor Române plătit Porții Otomane în a doua jumătate a secolului XVI.

Începând cu 1991, prof. Mihai Maxim a fost *conducător de doctorate în turcologie*, cu doctoranzi din România, Italia, Japonia, Turcia etc.; pot afirma cu mândrie că am făcut parte din prima serie de doctoranzi a renumitului profesor (1992 - 1996). În paralel, turcologul Mihai Maxim a fost *visiting professor* la Columbia University din SUA (1990-1991), Universitatea din Istanbul - Turcia (1995-2001; 2013 - 2016), Universitatea din Veneția - Italia (2002-2003). La universitățile cu care a colaborat, prof. Mihai Maxim a predat cursurile de: *Istoria Imperiului Otoman și a Europei de Sud-Est; Limba și paleografia turco-osmană*.

Prof. Mihai Maxim a avut și o *bogată experiență managerială*: fondator (1985) și director al Laboratorului de Studii Otomane, din 1993 transformat în Centrul de Studii Turco - Otomane, iar din 2003 în Centrul de Studii Turce al Facultății de Istorie - Filozofie, din 1990 al Facultății de Istorie a Universității din București (și în prezent); director al Institutului Cultural Român „Dimitrie Cantemir” din Istanbul - Turcia (ianuarie 2005 - 31.12.2010), cu gradul diplomatic de ministru - consilier (2004 - 2011); director al periodicelor de turcologie *Caietele Laboratorului de Studii Otomane*, București, I, 1990; II, 1993; *Romano - Turcica*, Istanbul - București, I, 2003 - 2017. De asemenea, turcologul român a fost membru al unor colegii redacționale ale unor publicații internaționale de turcologie și al unor comitete de conducere ale unor Asociații Internaționale de turcologie; președinte/vicepreședinte al Asociației Internaționale pentru Studiul Civilizației Islamice din Balcani; membru al *Türk Tarih Kurumu (Societatea Turcă de Istorie)*, din 2013.

Prof. Mihai Maxim a avut și o *bogată experiență managerială*: fondator (1985) și director al Laboratorului de Studii Otomane, din 1993 transformat în Centrul de Studii Turco - Otomane, iar din 2003 în Centrul de Studii Turce al Facultății de Istorie - Filozofie, din 1990 al Facultății de Istorie a Universității din București (și în prezent); director al Institutului Cultural Român „Dimitrie Cantemir” din Istanbul - Turcia (ianuarie 2005 - 31.12.2010), cu gradul diplomatic de ministru - consilier (2004 - 2011); director al periodicelor de turcologie *Caietele Laboratorului de Studii Otomane*, București, I, 1990; II, 1993; *Romano - Turcica*, Istanbul - București, I, 2003 - 2017. De asemenea, turcologul român a fost membru al unor colegii redacționale ale unor publicații internaționale de turcologie și al unor comitete de conducere ale unor Asociații Internaționale de turcologie; președinte/vicepreședinte al Asociației Internaționale pentru Studiul Civilizației Islamice din Balcani; membru al *Türk Tarih Kurumu (Societatea Turcă de Istorie)*, din 2013.

Începând cu 1991, prof. Mihai Maxim a fost *conducător de doctorate în turcologie*, cu doctoranzi din România, Italia, Japonia, Turcia etc.; pot afirma cu mândrie că am făcut parte din prima serie de doctoranzi a renumitului profesor (1992 - 1996). În paralel, turcologul Mihai Maxim a fost *visiting professor* la Columbia University din SUA (1990-1991), Universitatea din Istanbul - Turcia (1995-2001; 2013 - 2016), Universitatea din Veneția - Italia (2002-2003). La universitățile cu care a colaborat, prof. Mihai Maxim a predat cursurile de: *Istoria Imperiului Otoman și a Europei de Sud-Est; Limba și paleografia turco-osmană*.

După absolvirea facultății moscovite, deși trimis la inițiere - specializare în străinătate de facultatea ieșeană, Mihai Maxim a fost angajat la Facultatea de Istorie a Universității din București, ocupând succesiv, normal ierarhic („*cursus honorum*”), funcțiile de asistent (1968 - 1978), lector doctor (1978-1989), conferențiar doctor (1990-1993), profesor doctor (1993 - 2008) și profesor asociat (2008 - 2013). A obținut doctoratul în istorie - turcologie (1976) la Universitatea din București, cu profesorul Mihai Berza (Universitatea din București) și, în parteneriat academic, cu profesorul Halil İnalcık, „*decanul turcologiei mondiale*” (Universitatea din Ankara), cu o teză despre obligațiile financiare (tributul / haraciul, peșkeșul etc.) Țărilor Române plătit Porții Otomane în a doua jumătate a secolului XVI.

Mihai Maxim s-a născut la 9 noiembrie 1943 la Vorniceni, jud. Dorohoi, ulterior, din 1968, jud. Botoșani. După școala generală absolvită în localitatea natală (1950 - 1957), a urmat Liceul Internat „Constantin Negruzzi” din Iași (1957 - 1961), fiind unul dintre cei mai bine pregătiți și mai merituoși bacalaureați ai celebrului liceu. Student al Facultății de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (1961 - 1963), a fost propus pentru inițiere, ulterior specializare, în turcologie în URSS, una din cele mai importante forțe mondiale în domeniu. A urmat un an universitar la Facultatea de orientalistă a Universității de stat din Baku, Azerbaidjan (1963-1964); ulterior, a fost student al Institutului de limbi orientale, secția Istoria Turciei, de la Universitatea „Lomonosov” din Moscova (1964-1968); absolvent și licențiat 1968 (*magna cum laude*). A obținut calificările de „istoric-turcolog” și „referent-translator” pentru limba turcă și limba rusă.

Turcologul român de valoare mondială a participat la zeci de congrese, simpozioane, conferințe, colocvii, mese rotunde etc. tematice, în România și în diverse țări ale lumii. Prof. Mihai Maxim a utilizat (vorbit, scris, traduceri) majoritatea „limbilor internaționale ale turcologiei” științifico - didactice: turca (foarte bine); engleza (foarte bine); franceza (foarte bine); rusa (foarte bine); italiana (bine); germana (satisfăcător); latina (satisfăcător).

Prof. Mihai Maxim a decedat la 2 august 2017, după o grea suferință, împotriva căreia a luptat cu toată forța, fără a se lamenta. A murit prematur *Osmanistul* cel mai valoros al generației sale, *Autorul* a peste 150 de contribuții științifice turcologice de referință în domeniu, *Profesorul* a mii de studenți și tineri profesori, *Conducătorul* de doctorat a zeci de doctoranzi, *Mentorul* a sute de discipoli, *Prietenul* tinerilor prieteni („*Dost dosta olub ...*”). A murit *Omul*, dar a rămas paradigma unei *carriere* osmanistice impresionante, cu varii contribuții fundamentale la descifrarea incitantelor, provocatoarelor și dificilelor teme: *Otomanii și universul lor spațio-temporal* și *Români și otomanii (secolele XIV - XX)*. Au rămas multe proiecte istoriografice nefinalizate, sute de documente otomane importante de tradus și de integrat în sinteze otomane tematice, zeci de contribuții promise periodicelor și editurilor. De exemplu, în ultimele luni a lucrat intens, istovitor, la finalizarea vol. II al cărții *Brâncoveanu și Înalta Poartă. Documente noi din arhivele turcești*.

Peste 150 de contribuții științifico - didactice au fost elaborate de prof. Mihai Maxim în cei 50 de ani de activitate turcologică specifică, dintre care 12 cărți, unele în mai multe ediții, dovadă a interesului cu care au fost receptate și utilizate de studenți, cadre didactice, universitari, arhiviști, muzeografi, bibliotecari, pasionați de turcologie etc. Dintre aceste 12 cărți, 2 au avut finalități preponderent didactice: *Culegere de texte otomane*, București, 1974; *Limba turco-osmană. Curs practic*, București, 1984, 1993, 2004; celelalte 10 contribuții au analizat varii aspecte ale istoriei Imperiului Otoman și ale relațiilor complexe otomano - române (secolele XIV - XIX):

- *Țările Române și Înalta Poartă. Cadrul juridic al relațiilor romano-otomane în Evul Mediu*. Cu o *Prefață* de Prof. Halil İnalçık, București, 1993 (distinsă cu Premiul Academiei Române, 1994);
- *L'Empire ottoman au Nord du Danube et l'autonomie des Principautés Roumaines au XVIe siècle. Études et documents*, Les Éditions Isis, İstanbul, 1999;
- *Romano-Ottomanica. Essays & Documents from the Turkish Archives*, The Isis Press, İstanbul, 2001;
- *Noi documente turcești privind Țările Române și Înalta Poartă (1526-1602)*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2008;
- *Brăila 1711. Noi documente otomane*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2011;
- *O istorie a relațiilor româno-otomane, cu documente noi din arhive turcești*, vol. I, *Perioada clasică (1400-1600)*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2012;
- *Brăila Otomană. Materiale noi din arhivele turcești. Registre de recensământ din sec. XVI*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2013;

Turcologul român de valoare mondială a participat la zeci de congrese, simpozioane, conferințe, colocvii, mese rotunde etc. tematice, în România și în diverse țări ale lumii. Prof. Mihai Maxim a utilizat (vorbit, scris, traduceri) majoritatea „limbilor internaționale ale turcologiei” științifico - didactice: turca (foarte bine); engleza (foarte bine); franceza (foarte bine); rusa (foarte bine); italiana (bine); germana (satisfăcător); latina (satisfăcător).

Prof. Mihai Maxim a decedat la 2 august 2017, după o grea suferință, împotriva căreia a luptat cu toată forța, fără a se lamenta. A murit prematur *Osmanistul* cel mai valoros al generației sale, *Autorul* a peste 150 de contribuții științifico - didactice de referință în domeniu, *Profesorul* a mii de studenți și tineri profesori, *Conducătorul* de doctorat a zeci de doctoranzi, *Mentorul* a sute de discipoli, *Prietenul* tinerilor prieteni („*Dost dosta olub ...*”). A murit *Omul*, dar a rămas paradigma unei *carriere* osmanistice impresionante, cu varii contribuții fundamentale la descifrarea incitantelor, provocatoarelor și dificilelor teme: *Otomanii și universul lor spațio-temporal* și *Români și otomanii (secolele XIV - XX)*. Au rămas multe proiecte istoriografice nefinalizate, sute de documente otomane importante de tradus și de integrat în sinteze otomane tematice, zeci de contribuții promise periodicelor și editurilor. De exemplu, în ultimele luni a lucrat intens, istovitor, la finalizarea vol. II al cărții *Brâncoveanu și Înalta Poartă. Documente noi din arhivele turcești*.

Peste 150 de contribuții științifico - didactice au fost elaborate de prof. Mihai Maxim în cei 50 de ani de activitate turcologică specifică, dintre care 12 cărți, unele în mai multe ediții, dovadă a interesului cu care au fost receptate și utilizate de studenți, cadre didactice, universitari, arhiviști, muzeografi, bibliotecari, pasionați de turcologie etc. Dintre aceste 12 cărți, 2 au avut finalități preponderent didactice: *Culegere de texte otomane*, București, 1974; *Limba turco-osmană. Curs practic*, București, 1984, 1993, 2004; celelalte 10 contribuții au analizat varii aspecte ale istoriei Imperiului Otoman și ale relațiilor complexe otomano - române (secolele XIV - XIX):

- *Țările Române și Înalta Poartă. Cadrul juridic al relațiilor romano-otomane în Evul Mediu*. Cu o *Prefață* de Prof. Halil İnalçık, București, 1993 (distinsă cu Premiul Academiei Române, 1994);
- *L'Empire ottoman au Nord du Danube et l'autonomie des Principautés Roumaines au XVIe siècle. Études et documents*, Les Éditions Isis, İstanbul, 1999;
- *Romano-Ottomanica. Essays & Documents from the Turkish Archives*, The Isis Press, İstanbul, 2001;
- *Noi documente turcești privind Țările Române și Înalta Poartă (1526-1602)*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2008;
- *Brăila 1711. Noi documente otomane*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2011;
- *O istorie a relațiilor româno-otomane, cu documente noi din arhive turcești*, vol. I, *Perioada clasică (1400-1600)*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2012;
- *Brăila Otomană. Materiale noi din arhivele turcești. Registre de recensământ din sec. XVI*, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2013;

- O istorie a relațiilor româno - otomane cu documente noi din arhivele turcești. Vol. II. De la Mihai Viteazul la fanarioți (1601 – 1711/1716), Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2013;
- Regimul creștinilor în Casa Islamului. Cu privire specială la creștinii din kazaua Brăilei (1538 - 1828), în lumina documentelor din arhiva otomană din Istanbul. Studii și cercetări închinare ÎPS Cassian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viață și a 25 de ani de slujire arhierescă. Cu un Cuvânt - înainte de Prof. univ. dr. Ionel Căndea, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2015;
- Brâncoveanu și Înalta Poartă. Documente noi din arhivele turcești (I). Postfață de prof. univ. dr. Ionel Căndea, membru corespondent al Academiei Române, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2016.
- De asemenea, prof. Mihai Maxim a colaborat cu diverse contribuții la elaborarea unor sinteze tematice / culegere de izvoare istorice de istorie românească - istorie universală:
- Orașul medieval. Culegere de texte, București, TUB, 1978
- Istoria evului mediu, coordonator Radu Manolescu, vol. III, București, TUB, 1978, pp. 320 - 359;
- Istorie medie universală, București, EDP, 1980, pp. 259 - 270; 284 - 286; 329 - 327; 481 - 505; 535 - 541;
- Istoria militară a poporului român, vol. II, București, 1986, pp. 472 - 477; 480 - 481; vol. III, București, 1987, pp. 19 - 29; 484 - 496;
- O istorie a românilor. Studii critice, Cluj - Napoca, 1998, pp. 129 - 147;
- TDV. Islam Ansiklopedisi, Istanbul, vol.(Cilt) 21 (2000), pp. 363 - 366; vol.(Cilt) 24 (2001), pp. 320 - 322; vol.(Cilt) 26 (2002), pp. 1 - 3; vol.(Cilt) 27 (2004);
- Academia Română, Istoria Românilor, tratat academic, București, vol. IV (2002), pp. 531 - 592; vol. V (2003), pp. 803 - 863; vol. VI (2002), pp. 589 - 600.
- La contribuțiile științifice enumerate anterior se pot adăuga alte studii și articole turcologice emblematice pentru istoriografia turcologică românească și mondială:
- „Recherches sur les circonstances de la majoration du kharadj de la Moldavie entre les années 1538 - 1574”, în Bulletin AIESEE, 10, 1972, Bucarest, pp. 233 - 261;
- „Circonstances de la majoration du kharadj payé par la Valachie à l'Empire ottoman durant la période 1540 - 1575”, în Bulletin AIESEE, 12, no. 2, 1974, Bucarest, pp. 367 - 381;
- „L'autonomie de la Moldavie et de la Valachie dans les actes officiels de la Porte au cours de la seconde moitié du XVI-e siècle”, în RESEE, 15, no. 2, 1977, Bucarest, pp. 207 - 230;
- „Les relations roumano - ottomanes entre 1574 et 1594”, în RRH, 16, no. 3, 1977, Bucarest, pp. 469 - 486;
- „Obligațiile militare, în muncă și de transport ale Moldovei și Țării Românești față de Poartă în a doua jumătate a veacului XVI”, în AUBI, 28, 1979, București, pp. 99 - 109;

- O istorie a relațiilor româno - otomane cu documente noi din arhivele turcești. Vol. II. De la Mihai Viteazul la fanarioți (1601 – 1711/1716), Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2013;
- Regimul creștinilor în Casa Islamului. Cu privire specială la creștinii din kazaua Brăilei (1538 - 1828), în lumina documentelor din arhiva otomană din Istanbul. Studii și cercetări închinare ÎPS Cassian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viață și a 25 de ani de slujire arhierescă. Cu un Cuvânt - înainte de Prof. univ. dr. Ionel Căndea, membru corespondent al Academiei Române, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2015;
- Brâncoveanu și Înalta Poartă. Documente noi din arhivele turcești (I). Postfață de prof. univ. dr. Ionel Căndea, membru corespondent al Academiei Române, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2016.
- De asemenea, prof. Mihai Maxim a colaborat cu diverse contribuții la elaborarea unor sinteze tematice / culegere de izvoare istorice de istorie românească - istorie universală:
- Orașul medieval. Culegere de texte, București, TUB, 1978
- Istoria evului mediu, coordonator Radu Manolescu, vol. III, București, TUB, 1978, pp. 320 - 359;
- Istorie medie universală, București, EDP, 1980, pp. 259 - 270; 284 - 286; 329 - 327; 481 - 505; 535 - 541;
- Istoria militară a poporului român, vol. II, București, 1986, pp. 472 - 477; 480 - 481; vol. III, București, 1987, pp. 19 - 29; 484 - 496;
- O istorie a românilor. Studii critice, Cluj - Napoca, 1998, pp. 129 - 147;
- TDV. Islam Ansiklopedisi, Istanbul, vol.(Cilt) 21 (2000), pp. 363 - 366; vol.(Cilt) 24 (2001), pp. 320 - 322; vol.(Cilt) 26 (2002), pp. 1 - 3; vol.(Cilt) 27 (2004);
- Academia Română, Istoria Românilor, tratat academic, București, vol. IV (2002), pp. 531 - 592; vol. V (2003), pp. 803 - 863; vol. VI (2002), pp. 589 - 600.
- La contribuțiile științifice enumerate anterior se pot adăuga alte studii și articole turcologice emblematice pentru istoriografia turcologică românească și mondială:
- „Recherches sur les circonstances de la majoration du kharadj de la Moldavie entre les années 1538 - 1574”, în Bulletin AIESEE, 10, 1972, Bucarest, pp. 233 - 261;
- „Circonstances de la majoration du kharadj payé par la Valachie à l'Empire ottoman durant la période 1540 - 1575”, în Bulletin AIESEE, 12, no. 2, 1974, Bucarest, pp. 367 - 381;
- „L'autonomie de la Moldavie et de la Valachie dans les actes officiels de la Porte au cours de la seconde moitié du XVI-e siècle”, în RESEE, 15, no. 2, 1977, Bucarest, pp. 207 - 230;
- „Les relations roumano - ottomanes entre 1574 et 1594”, în RRH, 16, no. 3, 1977, Bucarest, pp. 469 - 486;
- „Obligațiile militare, în muncă și de transport ale Moldovei și Țării Românești față de Poartă în a doua jumătate a veacului XVI”, în AUBI, 28, 1979, București, pp. 99 - 109;

- „Regimul economic al dominației otomane în Moldova și Țara Românească în a doua jumătate a secolului al XVI-lea”, în *RdI*, 32, nr. 9, 1979, București, pp. 1731 - 1765;
- „Numirea în domnie și investirea lui Mihai Viteazul în două acte oficiale turcești inedite”, în *RI*, s.n., X, nr. 1 - 2, 1999, București, pp. 125 - 141;
- „Nuntirea în domnie și investirea lui Mihai Viteazul în două acte oficiale turcești. Present and the Problems of Balkanology, Ankara, Turkey, 1999, pp. 79 - 86;
- „*Dişünceler*” (Unele considerații privind izvoarele și metodologia referitoare la relațiile otomano - române), în vol. *South East Europe in History: the Past, the Present and the Problems of Balkanology*, Ankara, Turkey, 1999, pp. 79 - 86;
- „Osmanlı - Romen İlişkilerine Ait Kaynaklar ve Metodoloji Üzerine Bazı Dişünceler” (Unele considerații privind izvoarele și metodologia referitoare la relațiile otomano - române), în vol. *South East Europe in History: the Past, the Present and the Problems of Balkanology*, Ankara, Turkey, 1999, pp. 79 - 86;
- „Le statut de la Moldavie et de la Valachie à l'égard de la Porte ottomane dans la seconde moitié du XVI-e siècle”, în *NEH*, VI, no. 1, 1980, București, pp. 227 - 250;
- „Din istoria relațiilor româno - otomane - «capitulațiile»”, în vol. *Din cronica relațiilor poporului român cu popoarele vecine*, I, 1984, București, pp. 68 - 118;
- „The Autonomy of the Romanian Principalities towards the Ottoman Porte”, în *RPH*, VII, nr. 4, 1982, București, pp. 46 - 53;
- „Teritoriul românesc sub administrație otomană în secolul al XVI-lea”, în *RdI*, 36, nr. 8, 1983, pp. 802 - 817; nr. 9, 1983, pp. 879 - 890, București;
- „O luptă monetară în secolul al XVI-lea: **padîșahî** contra **aspru**”, în *CN*, V, 1983, București, pp. 129 - 151;
- „Les Pays Roumains et les relations Habsburg - Ottomanes dans la seconde moitié du XVI-e siècle”, în *Habsburgisch - osmanische Beziehungen. CIEPO Colloque*, Wien, 26 - 30 September 1983, Wien, 1985, pp. 91 - 105;
- „Le statut des Pays Roumains envers la Porte Ottomane aux XVI-e - XVIII-e siècles”, în *RRH*, 24, n-os 1 - 2, 1985, București, pp. 29 - 50;
- „Pax Ottomanica et les Pays Roumains”, I, în *AUBI*, XXXV, 1986, pp. 11 - 18; II, în *AUBI*, XXXVI, 1987 - 1988, pp. 94 - 99 (co-autor);
- „Cu privire la statutul de **'ahd** al Țărilor Române față de Poartă. Considerații pe marginea unor noi izvoare otomane”, în *RdI*, 39, nr. 6, 1986, București, pp. 523 - 534;
- „Din nou pe urmele vechilor tratate ale Moldovei și Țării Românești cu Poarta otomană”, în *RdI*, 40, nr. 2, 1987, București, pp. 152 - 172;
- „Cu privire la înțelegerile de pace româno - otomane din timpul lui Mircea cel Mare”, în vol. *Marele Mircea Voievod*, coordonator Ion Pătroi, Editura Academiei RSR, București, 1987, pp. 365 - 397;
- „Haraciul Moldovei și Țării Românești în ultimul sfert al veacului XVI”, în *SMIM*, XII, 1994, București, pp. 3 - 46;
- „Sur la question des **'ahidnâme** octroyés par le sultan ottoman aux princes régnants de la Moldavie et de la Valachie”, în *TR*, III, nr. 1 (Spring) / 1994, Cluj Napoca, pp. 3 - 14;
- „La première grammaire ottomane en Roumaine”, în vol. *Istanbul et les langues orientales*, Paris, Editions l'Harmattan, 1997, pp. 403 - 410;
- „The Romanian Principalities and the Ottoman Empire”, în vol. *Romania. A Historic Perspective*, edited by Dinu C. Giurescu and Stephen Fischer-Galați, New York, USA, 1998, pp. 105 - 132;
- „Principatele Române și Imperiul Otoman (1400 - 1878)”, în vol. *O istorie a românilor. Studii critice*, coordonatori: Stephen Fischer - Galați, Dinu C. Giurescu, Ioan - Aurel Pop, Cluj - Napoca, FCR - CST, 1998, pp. 129 - 147;
- „Osmanlı - Romen İlişkilerine Ait Kaynaklar ve Metodoloji Üzerine Bazı Dişünceler” (Unele considerații privind izvoarele și metodologia referitoare la relațiile otomano - române), în vol. *South East Europe in History: the Past, the Present and the Problems of Balkanology*, Ankara, Turkey, 1999, pp. 79 - 86;
- „Numirea în domnie și investirea lui Mihai Viteazul în două acte oficiale turcești inedite”, în *RI*, s.n., X, nr. 1 - 2, 1999, București, pp. 125 - 141;

- „*The Ottoman Legacy in Romania*”, în vol. *Proceedings of the International Symposium on Islamic Civilisation in the Balkans*, Istanbul, Turkey, 2002, pp. 75 - 82;
- „*Romania'da Osmanlı Araştırmaları*” (*Studii otomane în România*), învol. XIII. *Türk Tarih Kongresi*, 1998, Ankara, 2002, pp. 221 - 241 (coautor);
- „*I Principati Romeni e l'Impero Ottomano (1400 - 1878)*”, în vol. *Una Storia dei Romeni. Studi critici*, coordonatori: Stephen Fischer - Galați, Dinu C. Giurescu, Ioan - Aurel Pop, Cluj - Napoca, FCR - CST, 2003, pp. 168 - 192;
- „*Tuna-i Āmire. L'organisation financière et militaire du Danube ottoman aux XVI-e et XVII-e siècles à la lumière de documents ottomane inédits*”, în *RT*, I, 2003, Istanbul, L'Éditions Isis, pp. 75 - 82;
- „*Ștefan cel Mare și Înalta Poartă: noi documente turcești*”, în *RIM*, nr. 3 (83), 2004, București, pp. 17 - 24; preluat cu același titlu în *AMS*, IV, 2005, Botoșani, pp. 46 - 57;
- „*Trei noi documente turcești despre relațiile româno - otomane la sfârșitul secolului al XVI - lea*”, în *AMS*, VII - VIII, 2008 - 2009, Botoșani, pp. 99 - 116;
- „*Dimitrie Cantemir and His Time: New Documents from Turkish Archives*”, în *RRH*, XLVII, n-os 1 - 2 (Janvier - Juin), 2008, Bucarest, pp. 31 - 41;
- „*Dimitrie Cantemir și epoca sa. Documente noi din arhivele turcești*”, în *AMS*, IX, 2010, Botoșani, pp. 52 - 58;
- „*Brăila otomană (1538 - 1711). Considerații generale*”, în *AMS*, X, 2011, Botoșani, pp. 44 - 48;
- „*Trei documente otomane inedite din 1594 - 1595, din timpul lui Mihai Viteazul*”, în *AMS*, XI, 2012, Botoșani, pp. 33 - 39;
- „*«Capitulațiile» ('Ahdnāme - le) Țării Românești au existat! Un arz al voievodului muntean Ștefan Cantacuzino din mai 1715 către sultanul Ahmed III*”, în *AMS*, XII, 2013, Botoșani, pp. 41 - 47;
- „*Trei documente otomane inedite despre Constantin Brâncoveanu (1703 - 1704, 1706, 1714)*”, în *AMS*, XIII, 2014, Botoșani, pp. 58 - 68;
- „*Familia Brâncoveanu în alte documente otomane inedite (1688, 1714, 1714 - 1715)*”, în *AMS*, XIV - XV, 2015 - 2016, Botoșani, pp. 191 - 217;
- „*Constantin Brâncoveanu și otomanii la Dunărea inferioară (alte documente otomane inedite, 1693, 1695, 1703)*”, în *AMS*, XVI, 2017, Botoșani.
- Este imperios necesară continuarea alcătuirii și editării culegerii / antologiei de contribuții istoriografice osmanistice ale Magistrului Prof. Mihai Maxim, după exemplul volumelor din 1999 și 2001 tipărite, în condiții grafice excelente, la The Isis Press din Istanbul.
- Se poate realiza o *clasificare tematică* a direcțiilor de cercetare științifico - didactică și a finalităților publicistice realizate de regretatul prof. Mihai Maxim, *Mentorul* meu:
- *Sinteze de istorie*: a evului mediu, a Imperiului Otoman, a relațiilor româno - otomane, militară a poporului român, în raport cu vecinii, în special cu otomanii, a cetăților / teritoriilor românești aflate vremelnic sub ocupație și administrare otomană (Brăila), rezultat firesc al puternicei vocații a sintezei, dovedită fericit de osmanistul român;

- osmanistul român;
- otomană (Brăila), rezultat firesc al puternicei vocații a sintezei, dovedită fericit de cetăților / teritoriilor românești aflate vremelnic sub ocupație și administrare otomane, militară a poporului român, în raport cu vecinii, în special cu otomanii, a - *Sinteze de istorie*: a evului mediu, a Imperiului Otoman, a relațiilor româno - otomane, militară a poporului român, în raport cu vecinii, în special cu otomanii, a cetăților / teritoriilor românești aflate vremelnic sub ocupație și administrare otomană (Brăila), rezultat firesc al puternicei vocații a sintezei, dovedită fericit de osmanistul român;
- și a finalităților publicistice realizate de regretatul prof. Mihai Maxim, *Mentorul* meu:
- Se poate realiza o *clasificare tematică* a direcțiilor de cercetare științifico - didactică Press din Istanbul.
- exemplul volumelor din 1999 și 2001 tipărite, în condiții grafice excelente, la The Isis contribuții istoriografice osmanistice ale Magistrului Prof. Mihai Maxim, după Este imperios necesară continuarea alcătuirii și editării culegerii / antologiei de - *Constantin Brâncoveanu și otomanii la Dunărea inferioară (alte documente 1715)*”, în *AMS*, XIV - XV, 2015 - 2016, Botoșani, pp. 191 - 217;
- „*Familia Brâncoveanu în alte documente otomane inedite (1688, 1714, 1714 - 1706, 1714)*”, în *AMS*, XIII, 2014, Botoșani, pp. 58 - 68;
- „*Trei documente otomane inedite despre Constantin Brâncoveanu (1703 - 1704, 2013, Botoșani, pp. 41 - 47;*
- „*muntean Ștefan Cantacuzino din mai 1715 către sultanul Ahmed III*”, în *AMS*, XII, - *«Capitulațiile» ('Ahdnāme - le) Țării Românești au existat! Un arz al voievodului AMS*, XI, 2012, Botoșani, pp. 33 - 39;
- „*Trei documente otomane inedite din 1594 - 1595, din timpul lui Mihai Viteazul*”, în pp. 44 - 48;
- „*Brăila otomană (1538 - 1711). Considerații generale*”, în *AMS*, X, 2011, Botoșani, 2010, Botoșani, pp. 52 - 58;
- „*Dimitrie Cantemir și epoca sa. Documente noi din arhivele turcești*”, în *AMS*, IX, XLVII, n-os 1 - 2 (Janvier - Juin), 2008, Bucarest, pp. 31 - 41;
- „*Dimitrie Cantemir and His Time: New Documents from Turkish Archives*”, în *RRH*, al XVI - lea”, în *AMS*, VII - VIII, 2008 - 2009, Botoșani, pp. 99 - 116;
- „*Trei noi documente turcești despre relațiile româno - otomane la sfârșitul secolului 57;*
- București, pp. 17 - 24; preluat cu același titlu în *AMS*, IV, 2005, Botoșani, pp. 46 - - „*Ștefan cel Mare și Înalta Poartă: noi documente turcești*”, în *RIM*, nr. 3 (83), 2004, Istanbul, L'Éditions Isis, pp. 75 - 82;
- „*Tuna-i Āmire. L'organisation financière et militaire du Danube ottoman aux XVI-e et XVII-e siècles à la lumière de documents ottomane inédits*”, în *RT*, I, 2003, - Aurel Pop, Cluj - Napoca, FCR - CST, 2003, pp. 168 - 192;
- *Romeni. Studi critici*, coordonatori: Stephen Fischer - Galați, Dinu C. Giurescu, Ioan - „*I Principati Romeni e l'Impero Ottomano (1400 - 1878)*”, în vol. *Una Storia dei Türk Tarih Kongresi*, 1998, Ankara, 2002, pp. 221 - 241 (coautor);
- „*Romania'da Osmanlı Araştırmaları*” (*Studii otomane în România*), învol. XIII. 82;
- „*The Ottoman Legacy in Romania*”, în vol. *Proceedings of the International Symposium on Islamic Civilisation in the Balkans*, Istanbul, Turkey, 2002, pp. 75 -

- Caracterul complex* al relațiilor româno - otomane în evul mediu în general, în secolul XVI în special, pe plan financiar, economic, transport, munci prestate, religios;
- Statutul și relațiile* politico - juridice ale statelor feudale românești (Țara Românească, Țara Moldovei, Voievodatul / Principatul Transilvaniei) cu Imperiul Otoman în evul mediu (sfârșitul secolului XIV - 1878): 'ahd, „capitulajii”;
- Monedă, tezaur și circulație monetară otomană* în spațiul istoric românesc (secolele XV - XVIII);
- Cetăți, târguri și teritorii românești* sub vremelnică ocupație și administrare otomană în evul mediu (Brăila, Giurgiu, Turnu, Chilia, Cetatea Albă etc.);
- Istoria* Imperiului Otoman și a Turciei republicane: fapte istorice, perioade, regiuni, instituții, personalități etc., între secolele XV – XX;
- Mari voievozi și domni români* în relații cu otomanii: Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Dimitrie Cantemir, Constantin Brâncoveanu;
- Studierea și publicarea* de izvoare istorice otomane, cu finalități științifico - didactice;
- Studierea* limbii și gramaticii turco - osmane, cu finalități științifico - didactice;
- Istoriografia* turcologică românească și străină, *metodologia* cercetării turcologice (secolele XV - începutul secolului XXI);
- Recenzii* de carte și periodice de turcologie;
- Prefațarea* cărților doctoranzilor și discipolilor săi;
- Prezentarea* congreselor, conferințelor, simpozioanelor, manifestărilor științifice orientalistice - turcologice la care prof. Mihai Maxim a participat;
- Editarea* periodicelor de turcologie pe care le-a coordonat prof. Mihai Maxim: *Caietele Laboratorului de Studii Otomane; Romano - Turcica*.
- REFERINȚE:**
- Halil Inalcik, „Mihai Maxim”, în vol. *Studii și cercetări de turcologie contemporană. Omagiu Profesorului Mihai Maxim la 60 de ani*, coordonator Călin Felezeu, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2004, pp. 9 - 10;
- Murgescu Bogdan, «Profesorul Mihai Maxim la 60 de ani», în vol. *Studii și cercetări de turcologie contemporană. Omagiu Profesorului Mihai Maxim la 60 de ani*, coordonator Călin Felezeu, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2004, pp. 11 / 19;
- Vîlcu Aurel, «Bibliografia lucrărilor Profesorului Mihai Maxim», în vol. *Studii și cercetări de turcologie contemporană. Omagiu Profesorului Mihai Maxim la 60 de ani*, coordonator Călin Felezeu, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2004, pp. 21 - 32;
- Gherman Gheorghe, *Vorniceni-însemnată vatră strămoșească*, Editura Agata, Botoșani, 2007, pp. 154 - 156;
- Ungureanu Paul, «Mihai Maxim», în rev. *Luceafărul*, I, nr. 2 / februarie 2009, Botoșani, p. 7;
- Prodan Dan, «Turcologul Mihai Maxim -septuagenar», în *AMS*, XII, 2013, Botoșani, pp. 352 - 357.
- Caracterul complex* al relațiilor româno - otomane în evul mediu în general, în secolul XVI în special, pe plan financiar, economic, transport, munci prestate, religios;
- Statutul și relațiile* politico - juridice ale statelor feudale românești (Țara Românească, Țara Moldovei, Voievodatul / Principatul Transilvaniei) cu Imperiul Otoman în evul mediu (sfârșitul secolului XIV - 1878): 'ahd, „capitulajii”;
- Monedă, tezaur și circulație monetară otomană* în spațiul istoric românesc (secolele XV - XVIII);
- Cetăți, târguri și teritorii românești* sub vremelnică ocupație și administrare otomană în evul mediu (Brăila, Giurgiu, Turnu, Chilia, Cetatea Albă etc.);
- Istoria* Imperiului Otoman și a Turciei republicane: fapte istorice, perioade, regiuni, instituții, personalități etc., între secolele XV – XX;
- Mari voievozi și domni români* în relații cu otomanii: Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Dimitrie Cantemir, Constantin Brâncoveanu;
- Studierea și publicarea* de izvoare istorice otomane, cu finalități științifico - didactice;
- Studierea* limbii și gramaticii turco - osmane, cu finalități științifico - didactice;
- Istoriografia* turcologică românească și străină, *metodologia* cercetării turcologice (secolele XV - începutul secolului XXI);
- Recenzii* de carte și periodice de turcologie;
- Prefațarea* cărților doctoranzilor și discipolilor săi;
- Prezentarea* congreselor, conferințelor, simpozioanelor, manifestărilor științifice orientalistice - turcologice la care prof. Mihai Maxim a participat;
- Editarea* periodicelor de turcologie pe care le-a coordonat prof. Mihai Maxim: *Caietele Laboratorului de Studii Otomane; Romano - Turcica*.
- REFERINȚE:**
- Halil Inalcik, „Mihai Maxim”, în vol. *Studii și cercetări de turcologie contemporană. Omagiu Profesorului Mihai Maxim la 60 de ani*, coordonator Călin Felezeu, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2004, pp. 9 - 10;
- Murgescu Bogdan, «Profesorul Mihai Maxim la 60 de ani», în vol. *Studii și cercetări de turcologie contemporană. Omagiu Profesorului Mihai Maxim la 60 de ani*, coordonator Călin Felezeu, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2004, pp. 11 / 19;
- Vîlcu Aurel, «Bibliografia lucrărilor Profesorului Mihai Maxim», în vol. *Studii și cercetări de turcologie contemporană. Omagiu Profesorului Mihai Maxim la 60 de ani*, coordonator Călin Felezeu, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2004, pp. 21 - 32;
- Gherman Gheorghe, *Vorniceni-însemnată vatră strămoșească*, Editura Agata, Botoșani, 2007, pp. 154 - 156;
- Ungureanu Paul, «Mihai Maxim», în rev. *Luceafărul*, I, nr. 2 / februarie 2009, Botoșani, p. 7;
- Prodan Dan, «Turcologul Mihai Maxim -septuagenar», în *AMS*, XII, 2013, Botoșani, pp. 352 - 357.

**O evocare din 1983 despre Prof. Mihai Maxim:
Prof. dr. Ioan Murariu către prof. muzeograf Ionel Bejenaru:**

„Bacău, 6 aprilie 1983

Stimate domnule profesor,

V-am cumpărat „*Etnogeza românilor*”, dar abia acum am găsit puțin timp ca să v-o trimit. Cealaltă, adică „*Memoriile*” lui Onicescu, nu se mai găsește de mult în librăriile băcăuane. Săptămâna trecută a fost în Bacău Mihai Maxim, lector univ. dr. la Universitatea din București, turcolog. A ținut o expunere deosebit de interesantă „*Românii în istoriografia otomană și turcă*”. Presupun că îl cunoașteți, deoarece el este din comuna Vorniceni, județul nostru.

Mihai Maxim, care îmi este prieten, și-a exprimat dorința de a ține și în Botoșani câteva conferințe legate de relațiile româno-otomane de-a lungul timpului. Este un bun cunoscător al acestor probleme, căci cunoaște foarte bine limba turcă și alte limbi orientale. A cercetat mult timp arhivele turcești și și-a dat doctoratul la Ankara. Domnule profesor, vă rog să luați legătura cu președintele filialei Botoșani a Societății de științe istorice, cu inspectorul școlar de istorie și cu tovarășul Haller, rectorul Universității culturale-științifice și să-i rugați să-l invite la Botoșani pe Mihai Maxim. Să i se facă o invitație oficială, lui Mihai Maxim i se poate scrie și acasă, pe adresa următoare: Lector univ. dr. Mihai Maxim, Șos. Olteniței, 140, Bl. 5, Sc. 4, Ap. 25, sector 4, București 61, Cod. 75.506.

Pe 9 aprilie, când începe vacanța, voi trage o fugă până la Cristinești (*n. I.B.: Prof. Dr. Ioan Murariu este născut la 20 ian. 1937 în satul Dămileni, comuna Cristinești și a încetat din viață în 2012*). Nu sunt sigur dacă voi avea timp să trec și prin Botoșani. De aceea vă doresc dumneavoastră, și tuturor colegilor de la muzeu, multă sănătate și succese în activitate. Transmiteți urări de bine din partea mea și tovarășului profesor Aurel Dorcu.

Cu stimă, I. Murariu”.

Ionel Bejenaru, *Turcologul vornicenean Mihai Maxim, evocat de prof. dr. Ioan Murariu, într-o corespondență*, postare: www.luceafărul.net/2013/04/23/.

SIT TIBI TERRA LEVIS, MAGISTER EMERITUS !

SIT TIBI TERRA LEVIS, MAGISTER EMERITUS !

Ionel Bejenaru, *Turcologul vornicenean Mihai Maxim, evocat de prof. dr. Ioan Murariu, într-o corespondență*, postare: www.luceafărul.net/2013/04/23/.

Cu stimă, I. Murariu”.

Aurel Dorcu.
succese în activitate. Transmiteți urări de bine din partea mea și tovarășului profesor aceea vă doresc dumneavoastră, și tuturor colegilor de la muzeu, multă sănătate și *încetat din viață în 2012*). Nu sunt sigur dacă voi avea timp să trec și prin Botoșani. De *Dr. Ioan Murariu este născut la 20 ian. 1937 în satul Dămileni, comuna Cristinești și a Prof. I.B.: Prof.* Pe 9 aprilie, când începe vacanța, voi trage o fugă până la Cristinești (*n. I.B.: Prof.*

Cod. 75.506.
univ. dr. Mihai Maxim, Șos. Olteniței, 140, Bl. 5, Sc. 4, Ap. 25, sector 4, București 61, invitație oficială, lui Mihai Maxim i se poate scrie și acasă, pe adresa următoare: Lector cultural-științifice și să-i rugați să-l invite la Botoșani pe Mihai Maxim. Să i se facă o istorice, cu inspectorul școlar de istorie și cu tovarășul Haller, rectorul Universității profesor, vă rog să luați legătura cu președintele filialei Botoșani a Societății de științe orientale. A cercetat mult timp arhivele turcești și și-a dat doctoratul la Ankara. Domnule cunoscător al acestor probleme, căci cunoaște foarte bine limba turcă și alte limbi câteva conferințe legate de relațiile româno-otomane de-a lungul timpului. Este un bun Mihai Maxim, care îmi este prieten, și-a exprimat dorința de a ține și în Botoșani

din comuna Vorniceni, județul nostru.
„*Românii în istoriografia otomană și turcă*”. Presupun că îl cunoașteți, deoarece el este Universitatea din București, turcolog. A ținut o expunere deosebit de interesantă băcăuane. Săptămâna trecută a fost în Bacău Mihai Maxim, lector univ. dr. la trimit. Cealaltă, adică „*Memoriile*” lui Onicescu, nu se mai găsește de mult în librăriile V-am cumpărat „*Etnogeza românilor*”, dar abia acum am găsit puțin timp ca să v-o

Stimate domnule profesor,

„Bacău, 6 aprilie 1983

**O evocare din 1983 despre Prof. Mihai Maxim:
Prof. dr. Ioan Murariu către prof. muzeograf Ionel Bejenaru:**